

Sygn. akt III Cz 1489/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Lucyna Morys - Magiera

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w G. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy G.

przeciwko M. N. i A. N.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego wG.

z dnia 22 maja 2015 r., sygn. akt II C 439/15

postanawia:

1. **oddalić zażalenie;**

2. **zasądzić od powódki na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III Cz 1489/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 maja 2015r. Sąd Rejonowy w G. w pkt 1 umorzył postępowanie, a w pkt 2 zasądził od powódki Gminy G. solidarnie na rzecz pozwanych M. N. i A. N. kwotę 101zł (sto jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd podawał, iż powódka domagała się od pozwanych solidarnie zapłaty kwoty 186,67zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2011r. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym uproszczonym z dnia 18 czerwca 2013r. wydanym w sprawie o sygn. II Nc 1396/13 orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu, zaś pozwani skutecznie wnieśli sprzeciw od nakazu w całości, przy czym Sąd przywrócił im termin do wniesienia sprzeciwu postanowieniem z dnia 18 lutego 2015r.

Na rozprawie w dniu 22 maja 2015r. po przeprowadzeniu postępowania dowodowego podjęto postanowienie o umorzeniu postępowania, bowiem powódka cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia wobec uregulowania należności przez pozwanych, zaś pełnomocnik pozwanych wniósł o zasądzenie na ich rzecz od powódki zwrotu kosztów procesu.

W tym stanie rzeczy Sąd pierwszej instancji uznał cofnięcie pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia za dopuszczalne i skuteczne, umarzając postępowanie z powołaniem na przepisy art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 203 § 1, 2 i 4 kpc.

O kosztach procesu wyrzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 kpc stosownie do wyniku sporu, obciążając nimi powódkę; składa się na nie wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 60zł oraz opłaty od pełnomocnictw. Motywował Sąd pierwszej instancji, iż w sytuacji cofnięcia pozwu stroną przegrywającą proces jest powód, natomiast byłoby nią pozwani jedynie w sytuacji, gdyby powód wykazał, że wszczęcie procesu było konieczne dla celowego dochodzenia jego praw, a cofnięcie było skutkiem zaspokojenia wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. Sąd Rejonowy podnosił nadto, iż stroną przegrywającą w niniejszej sprawie była powódka, bowiem pozwani nie spełnili świadczenia dobrowolnie, lecz w wyniku egzekucji, zaś po powzięciu informacji o istnieniu tytułu wykonawczego niezwłocznie złożyli wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, kwestionując żądanie powódki. Pozew został natomiast cofnięty ze zrzeczeniem się roszczenia dopiero po przeprowadzeniu postępowania dowodowego.

Zażalenie od wyrzeczenia zawartego w pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego wniosła powódka, domagając się jego zmiany i nieobciążenia powódki kosztami postępowania, a także zasądzenia od pozwanych na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Zarzucała naruszenie art. 98 kpc poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie powódki za stronę przegrywającą proces oraz obciążenie jej kosztami postępowania oraz naruszenie art. 98 § 3 kpc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że koszty procesu wynoszą 101zł, podczas gdy faktycznie poniesione przez pozwanych koszty wynosiły 94zł. Wskazywała skarżąca, że wobec stanowiska pozwanych nie było możliwości załatwienia sporu polubownie, a dopiero po stwierdzeniu przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach postanowieniem z dnia 3 marca 2015r. zakończenia egzekucji w związku z wyegzekwowaniem całości należności zgodnie z wnioskiem powódki, zdecydowała się na cofnięcie pozwu. Podkreślała, że zmierzała do merytorycznej oceny stanowisk stron, wobec kwestionowania roszczenia przez pozwanych, zaś przymusowe wyegzekwowanie od nich świadczenia winno przemawiać za uznaniem ich za stronę przegrywającą proces. Według skarżącej sposób spełnienia świadczenia pozostawał bez znaczenia, zaś Sąd Rejonowy nie zmierzał do merytorycznej oceny roszczenia, stąd cofnięcie pozwu konieczne było dla uniknięcia oddalenia powództwa z uwagi na jej zaspokojenie.

Pozwani w odpowiedzi wnieśli o oddalenie zażalenia powódki i zwrot kosztów postępowania zażaleniowego. Motywowali, iż w wypadku cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia, niezależnie od jego przyczyny, powódkę należy traktować jako stronę przegrywającą i zobowiązaną do zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. Podkreślali, iż do zaspokojenia doszło wbrew ich wiedzy i woli oraz że nie doszłoby do tego, gdyby mieli na to jakikolwiek wpływ; nie zachodzi zatem sytuacja spełnienia świadczenia w celu zaspokojenia powódki, które mogłoby uzasadniać uznanie pozwanych za stronę przegrywającą, zwłaszcza, że do końca przeczyli zasadności żądania pozwu.

Co do wysokości kosztów wskazywali, iż na kwotę 101zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych w kwocie 60zł oraz 3 opłaty skarbowe po 17zł: dwie za pełnomocnictwa procesowe i jedna za substytucyjne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powódki nie było uzasadnione.

Podkreślenia wymaga, iż w niniejszej sprawie nie doszło do merytorycznego rozpoznania roszczenia powódki w drodze orzeczenia sądowego, nie przesądzono zatem o słuszności żądania pozwu zarówno co do zasady, jak i wysokości. Powódka natomiast dążąc do rozstrzygnięcia sporu w wyniku postępowania dowodowego, nie powinna była cofać pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia, bowiem uniemożliwiło to Sądowi Rejonowemu merytoryczną ocenę zasadności jej roszczenia i tym samym wyrzeczono o kosztach procesu na zasadzie art. 98 § 1 i 3 kpc, przy uwzględnieniu okoliczności faktycznych zaistniałych w toku postępowania. Zaznaczenia wymaga, iż w ocenie Sądu Okręgowego nawet oddalenie powództwa w określonych warunkach, przy przyjęciu zasadności dochodzonego roszczenia, nie zawsze przesądza o obciążeniu strony powodowej kosztami procesu, czego skarżąca zdawała się nie dostrzegać.

Doszło natomiast do cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia po wdaniu się w spór przez pozwanych, którzy wnieśli o oddalenie powództwa w całości, a po dokonaniu cofnięcia złożyli wnioski o przyznanie im zwrotu kosztów postępowania od powódki.

Kwestia kosztów procesu jest wówczas regulowana przez przepis szczególny art. 203 § 2 i 3 kpc, zgodnie z którym pozwany uprawniony jest do złożenia w terminie dwutygodniowym wniosku o ich zwrot i wówczas go otrzymuje; zasadą jest zatem obciążenie kosztami postępowania powódki, która jako cofająca pozew traktowana jest jako przegrywająca proces. Zasada ta mogłaby doznać wyłomu w sytuacji, gdyby cofnięcie pozwu było skutkiem zaspokojenia powódki w toku procesu przez pozwanych, w celu zadośćuczynienia ich żądaniu, w wyniku uznania jego zasadności przez pozwanych. Sytuacja taka nie miała miejsca w niniejszej sprawie, bowiem pozwani nie dokonali żadnych czynności świadczących o uznaniu zasadności roszczeń powódki; złożyli natomiast sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i w toku procesu wnosili konsekwentnie o oddalenie powództwa, kwestionując jego słusność w całości oraz domagali się zwrotu kwot wygzekwowanych od nich w wyniku nakazu zapłaty, który utracił moc.

Okoliczności stanowiące o uznaniu przez pozwanych dochodzonego w niniejszym procesie roszczenia obciążają powódkę, która w żaden sposób ich nie wykazała; nie udowodniła także, by jej żądanie było wymagalne w dacie wniesienia pozwu, skoro pozwany przywrócono termin do złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Godzi się przypomnieć, iż w wypadku cofnięcia pozwu zasadą jest, że obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanych, na ich żądanie, obciąża powódkę bez względu na przyczynę cofnięcia. Odstępstwa od tej zasady są dopuszczalne w sytuacji, gdy powódka wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia powództwa; w szczególności sytuacją taką jest zaspokojenie przez pozwanego roszczenia wymagalnego w dacie wniesienia pozwu (tak: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 27 lutego 2015r., VI ACa 632/14).

W niniejszej sprawie nie zostało wykazane, by dochodzona pozwem należność była zasadna i wymagalna, nie doszło do wydania orzeczenia merytorycznego, a nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w wyniku sprzeciwu pozwanych utracił moc. Pozwani poddani zostali egzekucji komorniczej, w wyniku której roszczenie powódki wbrew ich woli zostało zaspokojone; nie doszło do uznania powództwa ze strony przeciwników.

Przymusowe zaspokojenie powódki w wyniku egzekucji komorniczej przeprowadzonej przeciwko pozwany w oparciu o nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który następnie utracił w całości moc w wyniku sprzeciwu pozwanych, nie jest tożsame z uznaniem przez pozwanych powództwa, którzy egzekucji się sprzeciwili, gdy tylko powzięli o niej wiedzę.

W tej sytuacji, wobec cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia przez powódkę, brak jest zatem podstaw do uznania pozwanych za stronę przegrywającą proces i zobowiązaną do zwrotu kosztów postępowania na rzecz powódki (art. 98 kpc). Zastosowanie znajduje natomiast wówczas regulacja art. 203 § 2 i 3 kpc. Ona też winna była zostać przywołana jako podstawa zaskarżonego orzeczenia przez Sąd pierwszej instancji.

Nie doszło więc, zdaniem Sądu Odwoławczego, do zarzucanego w zażaleniu powódki naruszenia norm art. 98 kpc i art. 98 § 3 kpc.

Co do wysokości kosztów wskazać wypada, iż wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych zostało prawidłowo ustalone na kwotę 60zł, stosownie do § 6 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz uiszczono opłaty skarbowe za udzielone pełnomocnictwa i pełnomocnictwo substytucyjne (k.38, 39 i 72) w wysokości po 17zł.

Z tych przyczyn oddalono bezzasadne zażalenie powódki na mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono po myśli art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych w wysokości 60zł obliczone stosownie do § 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSO Lucyna Morys - Magiera